

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 maja 2021 r. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300, z późn. zm.) art. 83 § 1 Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1040 z późn. zm.) w zw. z art. 300 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1320 z późn. zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że P. J. jako pracownik u płatnika składek (...) SP. Z O.O. nie podlega: obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 1.10.2019 r. do 24.01.2020 r.

W uzasadnieniu decyzji ZUS podniósł, że w jego ocenie na podstawie zgromadzonego materiału P. J. nie wykonywała pracy na podstawie umowy o pracę w okresie od 1.10.2019 do 24.01.2020 u płatnika składek (...) SP. Z O.O. a została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jedynie w celu uzyskania pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystania z wyższych niż z prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej – świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku niezdolnością do pracy z powodu choroby w okresie ciąży. Wobec tego na podstawie art. 83 § 1 kc w zw. art. 300 kp należało stwierdzić, że umowa o pracę zawarta między wnioskodawczynią a (...) SP. Z O.O. jako zawarta dla pozorów jest nieważna a zatem z tytułu zwartej umowy o pracę ww. nie podlega ubezpieczeniom społecznym we wskazanym okresie.

/ decyzja k. 200-206 akt ZUS/

Odwołanie od powyżej decyzji w dniu 8.06.2020 r. wniosła P. J. reprezentowana przez adwokata.

Zaskarżonej decyzji zarzuciła naruszenie przepisów prawa procesowego oraz materialnego tj. ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny, ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy, które skutkowały błędnym ustaleniem stanu faktycznego sprawy i wydaniem niezgodnej z prawem decyzji, a mianowicie:

1. art. 83 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie na gruncie niniejszej sprawy, poprzez uznanie, że czynność prawna była pozorna w oparciu o okoliczności faktyczne nie stanowiące przesłanek umożliwiających zastosowanie z art. 83 § 1 k.c., w szczególności z uwagi na fakt, że ocena ewentualnej pozorności czynności prawnej powinna być oceniona na chwilę powstania stosunku prawnego, tj. złożenia oświadczenia woli, a wyłącznie w oparciu o wtórne domniemania organu, dokonane na podstawie wybiórczego materiału dowodowego nie dającego żadnej wiedzy o stanie świadomości i zamiarach stron z chwili składania oświadczeń woli.

2. art. 10 § 1 k.p.a. oraz art. 73 § 1 k.p.a. poprzez pozbawienie Odwołującej prawa do czynnego udziału w sprawie, zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym oraz wypowiedzenia co do dowodów, poprzez telefoniczne informowanie Odwołującej, że odniesienie się do zgromadzonych dowodów „nic nie zmienia”, a każde pismo Odwołującej przysporzy pracownikom organu problemy, gdyż pismo będzie musiało przejść kwarantannę, a oni są zapracowani „tarczą antykrzysową”, co doprowadziło do pozbawienia możliwości obrony swoich praw przez Odwołującą, w tym powołania nowych dowodów w sprawie, w postaci dokumentów świadczących o faktycznym wykonywaniu umowy o pracę, a w konsekwencji wydania decyzji, w myśl której Odwołująca nie podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu.

3. rażące naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 7 w zw. z art. 77 § 1 i art. 80 k.p.a. w zw. z art. 123 k.p.a., polegające na przekroczeniu granicy swobodnej oceny dowodów i wnikliwego i wszechstronnego rozpoznania sprawy, a w konsekwencji dokonanie błędu w ustaleniach faktycznych w postaci przyjęcia z nieustalonych przyczyn, iż:

a. płatnik stworzył stanowisko pracy wyłącznie w celu pozyskania przez pracownika nadmiernych świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz, że w istocie rozwój działu ds. kolekcji akcesoriów nie nastąpił, w sytuacji gdy stanowisko pracy, które objęła Odwołująca istnieje w organizacji pracodawcy od kilku lat, rozwój działu wiązał

się głównie z powierzeniem jego zarządzania osobie doświadczonej i miał polegać na wypracowaniu skutecznych procesów, w celu polepszenia wyników sprzedażowych, a nie jedynie na zwiększeniu liczby zatrudnionych w dziale pracowników;

b. brak jest dowodów, aby Odwołująca wykonywała pracę w oparciu o stosunek pracy, w sytuacji gdy świadek B. K. zeznała, że Odwołująca świadczyła pracę w oznaczonym miejscu (ul. (...)) oraz w oznaczonym czasie (8:00 - 16:00) z oznaczonym zakresem obowiązków. Ponadto do akt postępowania dołączone zostały dowody w postaci dokumentów listy obecności oraz dokumentu stwierdzającego zakres obowiązków oraz karty pracy, które dowodzą, iż Odwołująca pozostawała w stosunku pracy, o którym mowa w art. 22 § 1 k.p.,

c. płatnik nie miał faktycznej potrzeby zatrudnienia pracownika, gdyż nie został zatrudniony w miejsce Odwołującej żaden pracownik, a jej obowiązki wykonują inni pracownicy, w sytuacji gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie prowadzi do przekonania, że rekrutacja na stanowisko dyrektora ds. kolekcji akcesoriów została przerwana z uwagi na epidemię, a choroba Odwołującej w trakcie ciąży zgrała się w czasie z najwyższym szczytem pandemii (...)19 w C., gdzie mieści się przeważająca produkcja towarów wchodzących w zakres sprzedaży prowadzonej przez Odwołującą, w związku z tym działalność płatnika została sparaliżowana w tym obszarze już w grudniu 2019 roku, a w konsekwencji już w grudniu 2019 roku istniała obiektywna przyczyna zaprzestania rekrutacji na stanowisko Odwołującej;

d. Odwołująca mogła (jak można dorozumiewać z uzasadnienia decyzji, nawet powinna) świadczyć usługi na rzecz (...) sp. z o.o. w ramach działalności gospodarczej, a nie w ramach zatrudnienia w oparciu o umowę o pracę, podczas gdy strony umawiające się mogły ułożyć swój stosunek prawny według swego uznania (art. 3531 k.c.). Poza zakresem oceny przez organ pozostaje zaś czy Odwołująca mogła w dalszym ciągu prowadzić działalność gospodarczą i nie ma to związku z niniejszą sprawą.

a w konsekwencji naruszenie:

1. art. 22 § 1 k.p. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że stosunek łączący Odwołującą z Płatnikiem nie był stosunkiem pracy, w sytuacji gdy w istocie stosunek ten nosił wszelkie znamiona stosunku pracy, w tym w szczególności był wykonywany w miejscu i czasie oznaczonym przez pracodawcę w warunkach podległości służbowej i organizacyjnej;

2. art. 13 k.p. w zw. z art. 3531 k.c. poprzez nieuzasadnione kwestionowanie wysokości wynagrodzenia, poprzez wskazywanie, że jest to wynagrodzenie najwyższe u płatnika, (i) bez odniesienia poszczególnych wynagrodzeń do stanowisk, jakie zajmują poszczególni pracownicy, tj. z pominięciem, że rzeczą naturalną jest, że Odwołująca zajmując stanowisko dyrektorskie powinna otrzymać wynagrodzenie wyższe niż szeregowy pracownik, a ponadto z danych zgromadzonych przez organ wynika, że zatrudniona u płatnika M. T., dyrektor kolekcji uzyskiwała wynagrodzenie w wysokości 9.000 zł brutto miesięcznie już kilka lat temu (lata 2012 -2014), a w związku z tym wysokość wynagrodzenia Odwołującej była adekwatna do powierzonych obowiązków służbowych, posiadanych umiejętności i wykształcenia oraz stawek stosowanych w branży, a ponadto (ii) z uwzględnieniem jedynie pracowników zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę u płatnika, bez odniesienia do współpracujących z płatnikiem na podstawie umów cywilnoprawnych oraz (...) bez uwzględnienia struktury organizacyjnej Grupy M., tj. faktu, że dla oceny adekwatności wynagrodzenia za pracę należy również brać pod uwagę wcześniejszą współpracę Odwołującej z innymi spółkami z Grupy M., jej doświadczenie i zaufanie przełożonych oraz stawki wynagrodzenia dla stanowisk dyrektorskich w innych spółkach z Grupy.

Mając na uwadze powyższe odwołująca wniosła o:

1. zmianę decyzji i decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nr (...) z dnia 6 maja 2020 r., znak: OU210000/D/2020-008845/001 poprzez stwierdzenie, że w okresie od 1 października 2019 roku do 24 stycznia 2020 roku P. J. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym rentowym chorobowym i wypadkowym jako pracownik płatnika składek (...) Sp. zo.o.

2. zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych

/ odwołanie k. 3-11/

W odpowiedzi na powyższe organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji.

/ odpowiedź na odwołanie k. 70-74/

Na rozprawie w dniu 16.03.2021 pełnomocnik wnioskodawczynie poparł odwołanie. Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zainteresowany przyłączył się do odwołania.

/ stanowisko procesowe stron protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021 r. 00:04:14- 00:04:54/

W toku procesu strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska procesowe.

/ bezsporne/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) SP. Z O.O. prowadzi działalność gospodarczą od 18.11.2011 r. zgodnie z numerem KRS (...). której przedmiotem jest m.in: działalność w ramach specjalistycznego projektowania, produkcja gotowych wyrobów tekstylnych, produkcja i sprzedaż odzieży obuwia i toreb. Jest jedną z ok. 265 spółek wchodzących w skład Grupy (...) S.A, która łącznie w oparciu o umowę o pracę zatrudnia ok (...) osób. W poszczególnych spółkach jest zatrudnionych poniżej 20 osób. Grupa (...) w zasadzie nie zatrudniała menadżerów – w większości współpracowano z nimi na podstawie kontraktu umowy zlecenia umowy o dzieło. Główne rynki produkcji to C. Bangladesz, Indonezja, Turcja.

/ bezsporne, odpis z KRS k. 252, k. 483-485 zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 15.09.2022 r. 00:05:06-00:32:37 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021 00:04:54-00:53:22, zeznania świadka T. J. (1) protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 00:24:54-01:16:13 /

P. J. jest magistrem sztuki ukończyła w 2018 r. studia na Politechnice (...), na kierunku wzornictwo w specjalności architektura ubioru,

/dyplom ukończenia studiów na Politechnice (...), na kierunku wzornictwo w specjalności architektura ubioru k. 96 oryginał w aktach osobowych koperta k. 168/

Wnioskodawczynie trafiła do spółki - (...) S.A. w 2014 r. Współpracowała z nią na zasadzie kontraktu prowadząc własną jednoosobową działalność gospodarczą. Wnioskodawczynie zajmowała się wówczas pierwotnie projektowaniem torebek współpracując z M. B.. Wnioskodawczynie z tytułu współpracy wystawiała co miesiąc M. fakturę na kwotę 8000 zł netto. Wynagrodzenie przekazywano jej na konto bankowe. W ramach działalności wykonywała pracę w siedzibie firmy przy ul. (...). Pracowała w różnych godzinach w zależności od potrzeb. Od 2016 r. posługiwała się mailem paulina@justyna monnari.com.pl. (...) organizowała także produkcję w C.. Kontaktowała się mailowo z różnymi podmiotami współpracującymi i kooperującymi z Grupą M.. Podpisywała pierwszą stronę zamówienia i kontraktów z producentami chińskimi (...), J. N. L., czym poświadczala jego prawidłowość i brała za niego odpowiedzialność. Znajdowały się w nim założenia dot. produkcji, kto jest odbiorcą, jak towar ma zostać wysłany i jaki jest rodzaj cen. Zawarta była też informacja o karach, czasie produkcji, formie zapłaty, jest lista produktów wraz z cenami i wersjami. Ostatecznie kontrakt podpisywał prezes. Wnioskodawczynie zajmowała się też czynnościami takimi jak kontraktowanie towaru, prezentacja towaru, opisami, zachętami kupna, uwagami, spisywaniem stanów ilościowych zamówień, opisami produktu, podpisywaniem końcowych kontraktów z hurtownikami zewnętrznymi. Wnioskodawczynie zatwierdzała ilości zamówionego od hurtowników towaru.

/ korespondencja mailowa k. 174-132 akt ZUS, k. 68-13. podatkowa księga przychodów i rozchodów k. 366 – 431, paragony fiskalne i faktury VAT k. 434-470, wyciąg z rachunków bankowych k. 323- 365, oraz k. 535-542, 562 -565 zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 15.09.2022 r. 00:05:06-00:32:37 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021 00:04:54-00:53:22, protokół z rozprawy z dnia 27.07.2021 00:04:42-00:18:16, zeznania świadka M. D. protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 01:16:13-01:36:55 zeznania świadka D. H. protokół z rozprawy z dnia 22.03.2022 r. 00:19:28-00:57:48 /

Okresowo w 2016 r. przez rok wnioskodawczyni w ramach umowy o świadczenie usług pracowała dla firmy (...) Sp. z o.o. Do wskazanego podmiotu wnioskodawczyni przeszła za swoim ówczesnym prełożonym dyrektorem ds. akcesoriów w M. M. B.. Następnie powróciła do współpracy z grupą M. konkretnie spółką (...) S.A..

/ odpis KRS k. 551-554, umowa o świadczenie usług k. 284 -287, .podatkowa księga przychodów i rozchodów k. 366, zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 15.09.2022 r. 00:05:06-00:32:37 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021 00:04:54-00:53:22 protokół z rozprawy z dnia 27.07.2021 00:04:42-00:18:16 /

Płatnik w okresie od 2016 r. nie współpracował z (...) Sp. z o.o. Wskazany podmiot w latach 2017-2018 dokonywał transakcji sprzedaży i zakupów z kontrahentem (...) S.A. Spółka (...) dostarczała obuwie Grupie M., która była jednym z wielu jej klientów.

/ pismo k. 307, pismo US k. 523, k. 525 pismo US k. koperta k. 532 zeznania świadka T. J. (1) protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 00:24:54-01:16:13 zeznania świadka M. D. protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 01:16:13-01:36:55/

W zakresie prowadzonej działalności wnioskodawczyni dodatkowo także przy wsparciu członków rodziny zajmowała się czynnościami dotyczącymi skupem pasz w tym od (...) sp. z o.o. (...) Sp. z o.o. Niemniej jednak w kontekście całości prowadzonej działalności oceniała wskazane działania za nieopłacalne. Wskazana spółka (...) Sp. z o.o. nigdy nie podejmowała współpracy z zainteresowanym ani (...) SA.

/ podatkowa księga przychodów i rozchodów k. 366 – 431, paragony fiskalne i faktury VAT k. 434-470, wyciąg z rachunków bankowych k. 323- 365, oraz k. 535-542, 562 -565, zestawienie faktur k. 765, zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 15.09.2022 r. 00:05:06-00:32:37 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021 00:04:54-00:53:22 protokół z rozprawy z dnia 27.07.2021 00:04:42-00:18:16 /

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej wnioskodawczyni uzyskiwała następujące przychody

- w 2018 – 219.893,16 zł

- w 2019 r. - 163.079,14 zł

/ informacja urzędu skarbowego k. 318, podatkowa księga przychodów i rozchodów k. 366 – 431, paragony fiskalne i faktury VAT k. 434-470, wyciąg z rachunków bankowych k. 323- 365, oraz k. 535-542, 562 -565/

W sierpniu 2019 r. wnioskodawczyni otrzymała od Z. K. zatrudnionej w firmie (...) konkurencyjnej do M., informację o możliwości wzięcia udziału w rekrutacji dotyczącej stanowiska kierowniczego zajmującego się akcesoriami. Ww. rekomendowała powódkę zarządowi tej firmy jako osobę kompetentną. Nie przekazywała szczegółowych informacji dotyczących zatrudnienia bo ich nie znała. Wnioskodawczyni odmówiła wskazując, że ma inne plany. Ta odpowiedź została przekazana dyrektorowi działu zakupów i prezesowi T..

/ zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 15.09.2022 r. 00:05:06-00:32:37 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021 00:04:54-00:53:22, zeznania świadka Z. K. protokół z rozprawy z dnia 27.07.2021 02:10:59-02:18:55/

W dniu 30.09.2019 r. (...) Sp. z o.o. reprezentowana przez prezesa zarządu M. M. (1), zawarła z P. J. umowę nazwaną umową o pracę na okres próbny od 1.10.2019 r. do 24.12.2019 r., w pełnym wymiarze czasu pracy, rodzaj umówionej pracy dyrektor ds. kolekcji akcesoriów, miejsce wykonywania pracy -siedziba firmy (...) ul. (...), wynagrodzenie 8000,00 zł brutto.

/umowa o pracę k. 102 akt ZUS zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 15.09.2022 r. 00:05:06-00:32:37 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021 00:04:54-00:53:22 protokół z rozprawy z dnia 27.07.2021 00:04:42-00:18:16 /

Praktyka zatrudnienia w M. była taka, że pracownik przeważnie miał okres próbny na umowę zlecenia jeżeli chodzi o osoby bez doświadczenia. W przypadku pracownika z doświadczeniem współprace kontynuowano w ramach jego działalności gospodarczej albo na umowę zlecenie. Dalej przeważnie było zatrudnienie na podstawie własnej działalności tylko osoby odpowiedzialne za wytworzenie kolekcji zatrudniano w oparciu o umowę o pracę. Prezes Grupy M. decydował kto z jaką spółką współpracuje i na jakich zasadach. W codziennej pracy nie ma znaczenia kto jest zatrudniony w której spółce i w oparciu o jakie zasady.

/zeznania świadka T. J. (1) protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 00:24:54-01:16:13 zeznania świadka M. D. protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 01:16:13-01:36:55, zeznania świadka M. H. protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 01:36:55- 02:10:59/

Płatnik składek (...) Sp. z o.o. zgłosił P. J. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych tj. emerytalnego, rentowych, chorobowego i wypadkowego oraz do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego od 1.10.2019 r. do 24.01.2020 r. jako pracownika.

/ zgłoszenie (...) P (...) k. 52-56 akt ZUS oryginał w aktach osobowych koperta k. 168/

Bezpośrednio przed zgłoszeniem do ubezpieczeń u płatnika wnioskodawczyni była zarejestrowana jako przedsiębiorca od 1.03.2014 r. do 30.09.2019 r. przeważający przedmiot działalności: pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania. Wnioskodawczyni zawiesiła wykonywanie działalności od dnia 1.10.2019 r. z tytułu prowadzenia działalności wnioskodawczyni opłacała składki od najniższej podstawy wymiaru wynoszącej 2859,00 zł .

/ dane ubezpieczonego o podstawach wymiaru składek k 28 akt ZUS, dane o zgłoszeniach ubezpieczonego k. 26 akt ZUS wypis z (...) k. 24 akt ZUS, zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 15.09.2022 r. 00:05:06-00:32:37 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021 00:04:54-00:53:22 protokół z rozprawy z dnia 27.07.2021 00:04:42-00:18:16 /

Wynagrodzenie zaoferowane wnioskodawczyni z tytułu zatrudnienia było najwyższym spośród wszystkich zatrudnianych przez płatnika pracowników.

/ lista ubezpieczonych k. 22 akt ZUS karty płacowe zatrudnionych u płatnika k. 107-169. Zestawienie k. 473/

U płatnika na takim stanowisku co zaoferowane wnioskodawczyni i z takim zakresem obowiązków była zatrudniona w okresie od 1.03.2012 r. do 31.08.2014 r. M. T. - dyrektor kolekcji z wynagrodzeniem miesięcznym 9000.00 zł brutto. Przez 5 lat do chwili zawarcia umowy z wnioskodawczynią nie zatrudniano w oparciu o umowę o pracę osoby na stanowisku dyrektora ds. kolekcji.

/ dane o zgłoszeniach ubezpieczonego k. 194 akt ZUS/

Uzasadnieniem do zatrudnienia wnioskodawczyni miał być rozwój działu akcesoriów kolekcji. Były wysokie budżety roczne na torby a nie odpowiadały za nie osoby zatrudnione na umowę o pracę lecz zatrudnieni w oparciu o własną działalność. Przy czym w latach poprzednich co najmniej przez okres 2 lat budżety były podobne.

/zeznania świadka T. J. (1) protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 00:24:54-01:16:13/

W chwili zawarcia umowy wnioskodawczyni była w ciąży (w 21 tygodniu). Kartę ciąży założono po badaniu ginekologicznym w dniu 8.07.2019 r.

/ wynik badania USG k. 588, karta ciąży k. 432-433 dokumentacja medyczna k. 214- 217, k. 578-584 dok medyczna koperta k. 221 dokumentacja medyczna k. 227 zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 15.09.2022 r. 00:05:06-00:32:37 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021 00:04:54-00:53:22 protokół z rozprawy z dnia 27.07.2021 00:04:42-00:18:16 /

W badaniu wstępnym przez lekarza profilaktyka – medycyny pracy wnioskodawczyni nie podała że jest w ciąży.

/ dokumentacja medyczna k. 503-521, zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 15.09.2022 r. 00:05:06-00:32:37 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021 00:04:54-00:53:22 protokół z rozprawy z dnia 27.07.2021 00:04:42-00:18:16 /

Do obowiązków wnioskodawczyni w ramach umowy o pracę zgodnie z przedstawionym jej pisemnym ich zakresem miało należeć: budowanie wytycznych, organizacja i nadzorowanie pracy zespołu, tworzenie planu kolekcji, określanie nakładów produkcyjnych, zlecenie produkcji, negocjowanie warunków handlowych, nadzorowanie procesów produkcji, pozyskiwanie i kontrola dokumentów zakupowych, odsprzedaż kolekcji; ustalanie i negocjacje warunków handlowych z klientami, monitorowanie kolekcji konkurencji, poszukiwanie i pozyskiwanie nowych producentów półproduktów i produktów gotowych będących w stanie realizować zamówienia produkcyjne pracodawcy, poszukiwanie propozycji wzorów akcesoriów, tkanin i produktów, kontrola jakości produktów, zlecenie usług transportowych, nadzorowanie procesu transportu, kontrola dokumentów, nadzorowanie procesu dostaw na magazyn pracodawcy, nadzorowanie procesów projektowych

/ pisemny zakres obowiązków k. 104 oryginał w aktach osobowych koperta k. 168/

W okresie zawarcia umowy o pracę na stanowisku dyrektora ds. akcesoriów wnioskodawczyni kontaktowała się z producentami chińskimi, uczestniczyła w spotkaniach z klientami hurtowni, korespondowała mailowo z hurtownikami, producentami, przygotowywała kontrakty, organizowała produkcję w C., nadzorowała innych pracowników w dziale. Organizacja produkcji w C. odbywała się drogą elektroniczną za pomocą tego samego maila co wcześniej. Z kontrahentami w A. wnioskodawczyni kontaktowała się w godzinach wczesnoporannych lub późnowieczornych 6.00, 22.00 poza rzekomo wyznaczonymi godzinami pracy. Powyższe skutkowało złożeniem zamówieni z ramienia (...) SA w Firmie (...) w C.. Wnioskodawczyni nadal podejmowała współpracę z ambasadorką marki M. S. (1) dla której w 2019 r. tworzono specjalną kolekcję. Wnioskodawczyni w kwestionowanym okresie kontaktowała się także z podmiotami, z którymi mailowała w ramach prowadzenia działalności gospodarczej. Przygotowywała wszystkie zamówienia, kontrakty i kolekcje, które później podpisywał prezes M.. Wystawiając certyfikaty jakości zwracając się do prezesa zarządu o płatność, zaakceptowanie dokonywanych działań wnioskodawczyni posługiwała się pieczętką (...) S.A. bo nie istniał podział formalny na poszczególne spółki. To prezes decydował, na którą spółkę zamawiany jest towar. Nikt nie wiedział o tym kto jest w jakiej spółce zatrudniony ani na jaką spółkę jest zamawiany towar, zawierany kontrakt. Wnioskodawczyni współpracowała z M. H. prowadzącą własną działalność pierwotnie zatrudnioną na zlecenie w (...) SA i (...). Ta w M. była jej asystentką i była zobligowana do wykonywania jej poleceń np. przygotowania zleconych jej raportów sprzedaży. Miała wyręczać powódkę w zakresie wprowadzania zamówień hurtowników. Wnioskodawczyni współpracowała też z M. S. (2), która w firmie (...) miała umowę zlecenie. Nadto podejmowała współpracę z T. J. (1) zajmującym się działem butów. Z wyżej wymienionymi współpracowała, też gdy prowadziła własną działalność gospodarczą.

/ dokumenty k. 41-68, korespondencja mailowa k. 174-132 akt ZUS oraz k. 68-13, dokumenty w przedmiocie utworzenia kolekcji specjalnej z M. S. (1), zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 15.09.2022 r. 00:05:06-00:32:37 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021

00:04:54-00:53:22 protokół z rozprawy z dnia 27.07.2021 00:04:42-00:18:16 zeznania świadka T. J. (1) protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 00:24:54-01:16:13 zeznania świadka M. H. protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 01:36:55- 02:10:59, zeznania świadka D. H. protokół z rozprawy z dnia 22.03.2022 r. 00:19:28-00:57:48 /

Nie było podziału na pracowników poszczególnych spółek. Współpracowano i wydawano polecenia zarówno osobom współpracującym - wykonującym swoją działalność jak i tym zatrudnionym w spółce płatnika i w innych kooperujących podmiotach Grupy M..

/ zeznania świadka T. J. (1) protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 00:24:54-01:16:13 zeznania świadka M. H. protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 01:36:55- 02:10:59 zeznania świadka M. D. protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 01:16:13-01:36:55/

Wskazane czynności wnioskodawczynie wykonywała w siedzibie firmy w godzinach 8-16 lub od 9-17. Niemniej jednak pracowała też poza tak wyznaczonymi godzinami pracy prowadząc między innymi korespondencję z producentami z C. – było to związane z różnicą czasową. Zdarzało jej się odpowiadać na pytania producentów w soboty. Podpisywała listy obecności ale odnotowywanie czasu pracy i ewentualnych nadgodzin nie było sformalizowane. Wnioskodawczynie nigdy nie występowała załatwić nadgodzin czy wypłatę dodatku za pracę w nocy – zabronionym kobietom w ciąży.

/ zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 15.09.2022 r. 00:05:06-00:32:37 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021 00:04:54-00:53:22 protokół z rozprawy z dnia 27.07.2021 00:04:42-00:18:16 zeznania świadka T. J. (1) protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 00:24:54-01:16:13/

P. J. w czasie poprzedzającym podpisanie umowy faktycznie wykonywała obowiązki dyrektora przez okres 3 lat.

/ zeznania świadka T. J. (1) protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 00:24:54-01:16:13/

Żadna dokumentacja mailowa ze wskazanego okresu, poza tą przekazaną przez wnioskodawczynię, nie jest dostępna z uwagi na atak hackerski dokonany na (...) S.A w dniu 22.08.2021 r. Postępowanie przygotowawcze w tym przedmiocie jest prowadzone przez Prokuraturę Rejonową Ł. pod sygn. 4195 – 4 Ds. 101.2021 r.

/ zrzut ekranu informacji dotyczących ataku hackerskiego na (...) SA k. 602-606 k. 752-754, pismo k. 767, pismo k. 772, raport k. 775, pismo k. 781

W spornym okresie wnioskodawczynie korzystała z usług i porad medycznych także związanych z doznanympoparzeniem, w godzinach w których miała świadczyć pracę.

/ dokumentacja medyczna k. 214- 217, k. 578-584. dok medyczna koperta k. 221 dokumentacja medyczna k. 227, pismo k. 311, dokumentacja medyczna k. 593-595. zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 15.09.2022 r. 00:05:06-00:32:37 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021 00:04:54-00:53:22 protokół z rozprawy z dnia 27.07.2021 00:04:42-00:18:16/

Wnioskodawczynie w spornym okresie nie przebywała za granicą, dokonywała zakupów i płatności internetowych.

/ wyciąg z rachunków bankowych k. 323- 365, oraz k. 535-542, 562 -565, 634-645 potwierdzenie zakupów internetowych k. 646-670 zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 15.09.2022 r. 00:05:06-00:32:37 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021 00:04:54-00:53:22 protokół z rozprawy z dnia 27.07.2021 00:04:42-00:18:16

W dniu 16.12.2019 r. płatnik wystawił wnioskodawczynie zawiadomienie o przedłużeniu umowy do dnia porodu.

/ zawiadomienie k. 106 i110 akt ZUS zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 15.09.2022 r. 00:05:06-00:32:37 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021 00:04:54-00:53:22 protokół z rozprawy z dnia 27.07.2021 00:04:42-00:18:16 /

Na okoliczność zatrudnienia wnioskodawczynie w (...) Sp. z o.o. przez płatnika przedstawione zostały m.in. umowa o pracę, następujące dokumenty zawiadomienie o przedłużeniu umowy do dnia porodu, świadectwo pracy, orzeczenie lekarskie nr (...) z 20.09.2019 r. o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku dyrektora ds. kolekcji akcesoriów, kwestionariusz rekrutacyjny, kwestionariusz osobowy, dyplom ukończenia studiów na Politechnice (...), na kierunku wzornictwo w specjalności architektura ubioru, pisemny zakres obowiązków, listy obecności od 10/2019 r. do 01/2020 r. karty płacowe za miesiące od 10/2019 r. do 01/2020 r., karty ewidencji czasu pracy od 10/2019 r. do 01/2020 r., korespondencja mailowa.

/ orzeczenia lekarskie k. 98 akt ZUS karty płacowe za miesiące od 10/2019 r. do 01/2020 r. k. 128-130 akt ZUS korespondencja mailowa k. 174-132 akt ZUS karty ewidencji czasu pracy od 10/2019 r. do 01/2020 r. k. 124-126 akt ZUS listy obecności od 10/2019 r. do 01/2020 r. k. 116- 122, świadectwo pracy k. 112-114 akt ZUS, zawiadomienie k. 106 i 110 akt ZUS, pisemny zakres obowiązków k. 104, umowa o pracę k. 102 akt ZUS, kwestionariusz osobowy i kwestionariusz rekrutacyjny k. 86 -94 akt ZUS -oryginały w aktach osobowych koperta k. 168/

W okresie od 17.12.2019 r. wnioskodawczynie stała się niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży i macierzyństwa.

/ zestawienie zaświadczeń wybranego ubezpieczonego k. 38 akt ZUS dokumentacja medyczna k. 214- 217, k. 578-584 /

W dniu 24.10.2020 P. J. urodziła córkę.

/ bezsporne dokumentacja medyczna k. 177-211/ zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 15.09.2022 r. 00:05:06-00:32:37 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021 00:04:54-00:53:22 protokół z rozprawy z dnia 27.07.2021 00:04:42-00:18:16 /

Przed zatrudnieniem wnioskodawczynie jak i w okresie jej nieobecności praca powierzona wnioskodawczynie była rozdzielona na innych pracowników w tym na T. J. (2). Wcześniej jej obowiązki wykonywała I. L. menager pod nadzorem dyrektora nadzoru M. B..

/zeznania świadka T. J. (1) protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 00:24:54-01:16:13 zeznania świadka M. H. protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 01:36:55- 02:10:59 zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 15.09.2022 r. 00:05:06-00:32:37 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021 00:04:54-00:53:22 protokół z rozprawy z dnia 27.07.2021 00:04:42-00:18:16/

Rekrutacja na stanowisko wnioskodawczynie nie była prowadzona w związku epidemią coronawirusa i trudną sytuacją gospodarczą i ekonomiczną firmy.

/zeznania świadka T. J. (1) protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 00:24:54-01:16:13 zeznania świadka M. D. protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 01:16:13-01:36:55/

W dniu 24.01.2020 r. umowa zawarta między stronami uległa rozwiązaniu wraz z upływem okresu na jaki została zawarta. Z tą datą wnioskodawczynie została przez płatnika wyrejestrowana z ubezpieczeń.

/świadectwo pracy k. 112-114 akt ZUS druk (...) P (...) k. 52 akt ZUS/

Wnioskodawczynie nie powróciła do pracy u płatnika.

/ zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 15.09.2022 r. 00:05:06-00:32:37 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 16.03.2021 00:04:54-00:53:22 protokół z rozprawy z dnia 27.07.2021 00:04:42-00:18:16 /

Z tytułu wynagrodzenia ze stosunku pracy w 2019 r. wnioskodawczynie uzyskała przychód w kwocie 16.000,00 zł

/ informacja US k. 318/

Płatnik składek złożył za P. J. dokumenty rozliczeniowe, w których wykazał pełen wymiar czasu pracy. Obliczył i rozliczył również składki na ubezpieczenia społeczne od miesięcznych podstaw ich wymiaru w wysokości: za 10/2019 r. - 0,00 zł, 11/2019 r. - 8000,00 zł, 12/2019 r. - 8000,00 zł, 01/2020 r. - 4000,00 zł. Ponadto płatnik za P. J. wykazał wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy z powodu choroby finansowane ze środków pracodawcy od 17.12.2019 r. do 23.01.2020 r. i zasiłek macierzyński z ubezpieczenia chorobowego za 24.01.2020 r. W oddziale złożono roszczenie o wypłatę dla P. J. zasiłku macierzyńskiego za okres od 24.01.2020 r. do 21.01.2021 r.

/ bezsporne dane ubezpieczonego o podstawach wymiaru składek k. 32 akt ZUS, dane o pobieranych świadczeniach i przerwach w zatrudnieniu k. 30 akt ZUS/

Z tytułu prowadzonej działalności zainteresowany płatnik (...) SP. Z O.O. osiągał następujący przychody:

- w 2017 zysk 18907,72 zł

- w 2018 r. zysk 19970,20 zł przy czym przychody ze sprzedaży wyniosły 1164794,47 zł

- w 2019 r. zysk 20326,47 zł przy czym przychody ze sprzedaży wyniosły 1085090,93 zł

- w 2020 r. w wyniku epidemii zarówno zakres działalności spółki jak i uzyskiwane przez niego przychody podobnie jak (...) SA uległy obniżeniu. Przyczyniło się to do okresowej rezygnacji z zatrudniania kolejnych osób części zatrudnionych w grupie kapitałowej pracowników ograniczono również etaty i zmniejszono wynagrodzenie. Spółki Grupy kapitałowej, w których zatrudnieni byli pracownicy uzyskiwały pomoc ze strony Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i ZUS a także znaczne kwoty umarzalnych pożyczek

/ Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za II kwartał 2019 r. za okres od 1 stycznia do 30 września 2019 Grupy (...) S.A. i (...) S.A. k. 262- 280, sprawozdanie finansowe zainteresowanego za 2018 i 2019 r. k. 488- 496 zeznania świadka T. J. (1) protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 00:24:54-01:16:13 zeznania świadka M. H. protokół z rozprawy z dnia 27.07. 2021 r. 01:36:55- 02:10:59/

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny dowodów:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych zarówno w aktach sprawy jak i aktach ZUS dowodów w postaci dokumentów m.in. z akt osobowych ubezpieczonej, dokumentacji medycznej wnioskodawczyni, wyciągów z kont, kopi korespondencji mailowej i dokumentów, dokumentacji finansowej płatnika składek i grupy M. zestawień osób zatrudnionych u płatnika. Dokumenty te nie były bowiem kwestionowane przez żadną ze stron. Przy czym wskazać należy, iż dokumentacja osobową czy inna dokumentacja dotycząca pracownika, stanowi jedynie formalny element zatrudnienia i nie jest dowodem faktycznego istnienia pomiędzy stronami stosunku pracy.

Nadto ustalenia w sprawie poczyniono w oparciu o zeznania przesłuchanych w procesie świadków i częściowo w oparciu o zeznania wnioskodawczyni. Natomiast zainteresowany zobowiązany do osobistego obowiązkowego stawienia na ostatni termin rozprawy pod rygorem pominięcia dowodu z przesłuchania stron na wyżej ww. termin się nie stawił tym samym złożone przez niego informacyjne wyjaśnienia nie mają waloru dowodowego a co za tym idzie nie mogą stanowić podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Sąd jedynie częściowo dał wiarę zeznaniom wnioskodawczyni w zakresie w jakim posłużyły do poczynienia ustaleń. Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawczyni, w części w której wskazywała na realność zawartej pomiędzy nią a zainteresowanym umowy o pracę oraz faktycznego świadczenia pracy przez zainteresowaną w ramach tej umowy. Przy czym sąd nie kwestionuje, iż określone czynności na rzecz płatnika powódka wykonywała. Niemniej jednak, w świetle zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego, brak jest

podstaw do przyjęcia, iż stosunek pracy na podstawie zawartej umowy faktycznie był realizowany, o czym będzie mowa szczegółowo w rozważaniach prawnych niniejszego rozstrzygnięcia.

Czyniąc ustalenia sąd w oparciu o treść art. 235² § 1 pkt 4 kpc pominął wniosek organu rentowego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu informatyki w celu ustalenia czy w spornym okresie wnioskodawczynie kontaktowała się mailowo z tymi samymi podmiotami co w okresie od 2016 r. do zawarcia umowy o pracę na fakt, że wnioskodawczynie takie same czynności wykonywała przed 1.10.2019 r. jak i w spornym okresie jako niemożliwy do przeprowadzenia. Zaznaczyć należy, iż w świetle twierdzeń płatnika i przedstawionych przez niego dowodów w postaci informacji na temat ataku hackerskiego na jego system informatyczny z dnia 22.08.2021 r. jak i pism prokuratury potwierdzających wszczęcie postępowania przygotowawczego o w tym przedmiocie na chwilę obecną brak jest możliwości dostępu do zawartości skrzynki mailowej wnioskodawczynie zarchiwizowanej w tych zasobach. Tym samym wskazy dowód jest niemożliwy do przeprowadzenia. Jednocześnie podkreślić należy, iż wnioskodawczynie składając zeznania przyznała, iż po podpisaniu umowy o pracę korespondowała także z podmiotami, z którymi kontaktowała się wcześniej współpracując z Grupą M. w ramach prowadzonej przez siebie działalności. Tym samym przeprowadzenia wskazanego dowodu nie było również celowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1 i art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r. poz. 1009 t.j. pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Stosownie do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1133 t.j.) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

W myśl art. 4 w ust 1 i 2 ustawy zasiłkowej ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

O uznaniu stosunku łączącego dwie osoby za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku kodeks pracy, przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

W przedmiotowej sprawie organ rentowy stanął na stanowisku, iż umowa o pracę zawarta między P. J. a płatnikiem (...) sp. z o.o., jest nieważna, bowiem została zawarta dla pozorów celem uzyskania świadczeń od wyższej podstawy niż ta jaka wynikała wcześniej prowadzonej przez odwołującą działalności gospodarczej – od najniższej podstawy wymiaru składek.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów.

Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie, następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.). Należy również przypomnieć, że pozorność umowy o pracę zachodzi także wówczas, gdy praca jest faktycznie świadczona, lecz na innej podstawie niż umowa o pracę. /por. wyrok SN z dnia 8 lipca 2009 r, I UK 43/09, z dnia 12 maja 2011 r, II UK 20/11/

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane jako obejście prawa.

W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (wyrok SN z dnia 2 lipca 2008 roku, sygn. akt II UK 334/07, opubl. L.).

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (lex nr 590241), iż o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 r. w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 (Lex nr 619658) można wyczytać, że umowa o pracę jest zawarta dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm.) wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 r. w sprawie o sygn. akt I UK 74/10 (lex numer 653664) stwierdzono zaś, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 w/w ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa sens istnienia umowy o pracę. Innymi

słowy jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności przy tym wszak założeniu, że nastąpiło rzeczywiste jej świadczenia zgodnie z warunkami określonymi w art. 22 § 1 k.p. Tym samym nie można byłoby czynić stronie odwołującej zarzutów, że zawarła umowę o pracę jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pod tym wszakże warunkiem, że na podstawie kwestionowanej umowy realizowałaby zatrudnienie o cechach pracowniczych.

Oczywistym jest, również, iż żaden przepis prawa nie zabrania zatrudniania kobiet w ciąży / por w tym zakresie III AUa 1371/20 - wyrok SA Poznań z dnia 27-04-2022/.

Niewątpliwie również strony mogą dowolnie ustalać wzajemne stosunki prawne i układać relacje, jednak zasada swobody zawieranych umów doznaje ograniczenia, w sytuacji, w której zawarcie postanowień umownych prowadzi do obejścia obowiązujących przepisów prawa, do nadużycia prawa, jego naruszenia, czy wreszcie naruszenia zasad sprawiedliwości społecznej. Bezwzględnie bowiem ani treść lub cel stosunku prawnego nie mogą sprzeciwiać się właściwości (naturze) tego stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. /Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 29 kwietnia 2021 r. III AUa 15/21 /

Podstawę prawną dla zawarcia umowy o pracę co już wspomiano stanowi art. 22 § 1 KP. Zatem o tym, czy strony prawidłowo układają i realizują stosunek pracy, stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych, nie decyduje formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczna realizacja umowy, zgodnie z jej treścią i w warunkach charakterystycznych dla tego stosunku prawnego. Należy zauważyć, że w przypadku każdej umowy o pracę, podstawą jej zawarcia może być jedynie uzasadniona potrzeba o charakterze ekonomicznym, znajdująca oparcie w charakterze prowadzonej działalności. To potrzeba gospodarza pracodawcy determinuje zatrudnienie. Z ugruntowanego orzecznictwa wynika, że przy ocenie pozorności umowy o pracę, racjonalność zatrudnienia, potrzeba zatrudnienia pracownika są przesłankami istotnymi dla oceny ważności umowy / III AUa 62/21 - wyrok SA Poznań z dnia 30-06-2022 III AUa 23/21 - wyrok SA Szczecin z dnia 20-10-2021 III AUa 396/20 - wyrok SA Szczecin z dnia 22-12-2020/ Pracodawca ma pełną swobodę w prowadzeniu działalności gospodarczej, tym bardziej w zatrudnianiu pracowników. Jednak ocena racjonalności jego postępowania (potrzeby zatrudnienia konkretnej osoby na konkretnym stanowisku i na określonych warunkach) ma wpływ na uznanie skuteczności zawartej umowy w zakresie podlegania ubezpieczeniom społecznym takiej osoby. / (...) 7/21 - wyrok SN - Izba Pracy z dnia 04-02-2021/.

Stosownie do zawartej w art. 2 KP definicji, pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie m.in. umowy o pracę. Użyty w powyższym przepisie zwrot „zatrudniona” oznacza istnienie między pracownikiem a pracodawcą szczególnej więzi prawnej o charakterze zobowiązaniowym, tj. stosunku pracy. Istotą tego stosunku jest, w świetle powyższych regulacji, uzewnętrznienie woli umawiających się stron, z których jedna deklaruje chęć wykonywania pracy określonego rodzaju w warunkach podporządkowania pracodawcy, natomiast druga – stworzenia stanowiska pracy i zapewnienia świadczenia pracy za wynagrodzeniem. Przy czym ponownie podkreślenia wymaga, że podleganie ubezpieczeniu społecznemu wynika z prawdziwego zatrudnienia, a nie z samego faktu zawarcia umowy o pracę.

W ocenie Sądu Okręgowego analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego nie pozwalała uznać, że strony zawarły umowę o pracę celem realizacji stosunku zobowiązaniowego określonego w art. 22 § 1 KP. Choć wnioskodawczyni w spornym okresie wykonywała określone czynności na rzecz płatnika to nie zmienia to faktu że przed 1.10.2019r. tj. przed zawarciem umowy o pracę, jak i po tym dniu do dnia rozpoczęcia korzystania ze zwolnienia lekarskiego w związku z ciążą, współpracowała z nim na takich samych zasadach. Choć formalnie wcześniej w ramach prowadzonej przez siebie działalności współpracowała z innym podmiotem spółką (...) SA a nie z zainteresowanym (...) sp. z o.o., z uwagi na fakt, iż grupa M. instrumentalnie zatrudnia pracowników w wybranych kooperujących ze sobą podmiotach abstrahując od realnych potrzeb danej spółki, praca zawsze była przez nią wykonywana na rzecz całej grupy niezależnie od podstawy zatrudnienia. Wnioskodawczyni de facto wykonywała więc cały czas te same czynności.

W ocenie Sądu Okręgowego jedynym celem zmiany tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym i podmiotu, na rzecz którego rzekomo powódka pracę wykonywała, było zapewnienie ubezpieczonej wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy o pracę w porównaniu ze świadczeniami jakie przysługiwałyby jej z tytułu podlegania tym ubezpieczeniom z działalności gospodarczej przy uwzględnieniu zadeklarowanej podstawy i opłacanej składki.

Podkreślić należy iż w procesie nie zaferowano żadnych dowodów wskazujących na to, iż faktycznie w okresie po zawarciu umowy o pracę zakres obowiązków wnioskodawczyni, forma i sposób wykonywania przez nią pracy uległy jakiegokolwiek zmianie. Z zeznań przesłuchanych w procesie świadków współpracujących stale z wnioskodawczynią wynikało, że P. J. w czasie poprzedzającym podpisanie umowy faktycznie wykonywała obowiązki dyrektora przez okres 3 lat. Sąd przy tym nie traci z pola widzenia, iż zatrudnienie wnioskodawczyni usiłowano tłumaczyć rozwojem działu akcesoriów kolekcji – wysokimi budżetami rocznymi na torby, za które odpowiadały nie osoby zatrudnione na umowę o pracę lecz zatrudnieni w oparciu o własną działalność. Niemniej jednak, co wymaga podkreślenia, w latach poprzednich przed zatrudnieniem wnioskodawczyni co najmniej przez okres 2 lat budżety były podobne i nikt nie widział w tym zakresie potrzeby zmiany struktury zatrudnienia. Znamiennym jest też, iż u płatnika na takim stanowisku co zaferowane wnioskodawczyni i z takim samym zakresem obowiązków ostatnio pracownika tj. M. T. zatrudniono 5 lat wcześniej. Potem mimo rozwoju działu konsekwentnie zajmowały się nim wyłącznie osoby prowadzące własną działalność gospodarczą I. L. menager pod nadzorem dyrektora M. B., z którym pierwotnie w ramach działalności współpracowała też odwołująca. Twierdzenie zatem, iż istniała realna potrzeba zmiany podstaw zatrudnienia osoby wykonującej obowiązki dyrektora działu akcesoriów nie jest więc uzasadnionym. Sąd zauważa też, że w oparciu o umowę o pracę w miejsce powódki nikt nie został zatrudniony. Co prawda w tym zakresie odwołująca i płatnik podnosili, iż uzasadniał to stan pandemii i rażący spadek obrotów, niemniej jednak Sąd zauważa, że powołanie wskazanych faktów wydaje się być wygodnym celem zamaskowania braku faktycznej potrzeby zatrudnienia powódki w oparciu o umowę o pracę. Znamiennym jest, iż z zeznań wszystkich przesłuchanych w procesie świadków wynikało, że zarówno przed zawarciem umowy o pracę jak i po jej zawarciu powódka w praktyce wykonywała te same czynności, zadania działając generalnie z ramienia grupy M. a nie konkretnej spółki wykonując obowiązki Dyrektora ds. kolekcji i akcesoriów. Wnioskodawczyni zarówno przed zawarciem umowy jak i po jej zawarciu kontaktowała się z producentami chińskimi, uczestniczyła w spotkaniach z klientami hurtowni, korespondowała mailowo z hurtownikami, producentami, przygotowywała kontrakty organizowała produkcję w C. nadzorowała innych pracowników w dziale. Organizacja produkcji w C. odbywała się drogą elektroniczną za pomocą tego samego maila co wcześniej. Przesłuchana w procesie świadek D. H. zeznając w sprawie potwierdziła, iż kontakty z powódką z ramienia chińskiego producenta rozpoczęte latem 2019 r. utrzymywała w niezminionej formie aż do grudnia 2019 r. - i wykonywane były dla (...) SA, co wskazuje na analogiczny charakter wykonywanych przez wnioskodawczynię zadań. Z resztą składając zeznania wnioskodawczyni sama przyznała, że w kwestionowanym okresie kontaktowała się także z podmiotami, z którymi mailowała w ramach prowadzenia działalności gospodarczej. Jak wskazują zeznania przesłuchanych w procesie świadków wnioskodawczyni nadal niezmiennie przygotowywała wszystkie zamówienia, kontrakty i kolekcje które później podpisywał prezes M.. To prezes decydował, na którą spółkę zamawiany jest towar. Po zawarciu formalnie umowy o pracę ze spółką (...) wystawiając certyfikaty jakości zwracając się do prezesa zarządu o płatność, zaakceptowanie dokonywanych działań wnioskodawczyni posługiwała się nadal pieczęcią (...) S.A. Wnioskodawczyni w dalszym ciągu podejmowała współpracę z ambasadorka marki M. S. (1), dla której w 2019 r. tworzone specjalną kolekcję. W końcu pracowała z tymi samymi współpracownikami świadkami M. H., M. S. (2), M. D., T. J. (1) a zasady tej współpracy nie ulegały żadnym modyfikacjom czy to z uwagi na podstawę zatrudnienia tych osób czy samej powódki. Nikt bowiem nie wiedział o tym kto jest w jakiej spółce zatrudniony ani na jaką spółkę jest zamawiany towar, zawierany kontrakt.

Podkreślenia wymaga również, iż wnioskodawczyni nie była też w dalszym ciągu podporządkowana pracodawcy ściśle co do godzin pracy a te jak przy wykonywaniu działalności nadal determinowane były raczej zakresem obowiązków i wykonywanymi zadaniami. Powódka choć miała pracować w rzekomo w godzinach 8-16, 9-17 podejmowała pracę wtedy kiedy było to potrzebne kontaktując się producentami chińskimi nawet w godzinach nocnych po 22 czy

wczesno porannych 6.00. Powódka swobodnie mogła też wyjść na badania lekarskie nie informując o tym nikogo z przełożonych a tylko informując współpracowników o przyjętych przez siebie godzinach pracy.

W procesie nie zostały też wykazane okoliczności związane z rzekomą chęcią pozyskania powódki przez firmę konkurencyjną T. co miało niejako zmobilizować prezesa zarządu grupy M. do zatrudnienia powódki w oparciu o umowę o pracę by uchronić się przed utratą wartościowego pracownika. Wskazać należy, iż z zeznań świadka Z. K. wynikało wprost, iż już w sierpniu 2019 r. wnioskodawczyni sama odmówiła wzięcia udziału w postępowaniu rekrutacyjnym w tej firmie mówiąc, że ma inne plany. Wobec tego w październiku 2019 r. nie istniało żadne realne ryzyko, że odejdzie do konkurencji.

W ocenie sądu wskazane okoliczności potwierdzają, iż zawarcie umowy o pracę było jedynie elementem formalnym nijako sztucznie wykreowanym celem uzyskania przez ubezpieczoną maksymalnie wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego przy minimalnym udziale w jego tworzeniu, mimo istnienia możliwości rzetelnego i uczciwego uczestniczenia zarówno w tworzeniu, jak i w korzystaniu z powszechnego funduszu ubezpieczeń społecznych. Strony umowy w związku z ciężką wnioskodawczyni miały świadomość tego, że umowa nie będzie ich obowiązywać współpraca będzie przebiegać jak dotychczas, a ewentualne zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne będą krótkotrwałe. Nawiązanie stosunku pracy, którego elementami są zobowiązanie się pracownika do wykonywania pracy i zobowiązanie pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia, nie było rzeczywistym celem stron. Stronom/wnioskodawczyni chodziło o uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia chorobowego i temu celowi podporządkowały skonstruowanie określonej sytuacji prawnej, a umowa o pracę stanowić miała przede wszystkim narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umowy o pracę nie mogło stanowić podstawy do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowników. ZUS został potraktowany przez wnioskodawczynię i płatnika jak instytucja pożyczki bezwrotnej, z której każda zainteresowana osoba przy wykorzystaniu obowiązujących przepisów prawa może pobierać środki w ustalonej przez siebie nieadekwatnej do swojego udziału wysokości. Intencjonalne kreowanie sytuacji i jej wykorzystywanie, tak jak to ma miejsce w niniejszej sprawie, stwarza poczucie nieuczciwego wykorzystania, bycia oszukanymi i naiwnymi w osobach, które w swoim życiu zawodowym latami budują ten fundusz bez intencjonalnego wykorzystania sytuacji. W niniejszej sprawie chociaż strony umowy zawarły ją zgodnie z przepisami, dopełniając wszystkich formalności, to jednak nie zasługuje ona na ochronę z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych, bo jedyną przyczyną i jej celem nie było świadczenie pracy na warunkach określonych w art. 22 kp, a jedynie nabycie przez ubezpieczoną prawa do wysokich świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa.

Bezspornym jest fakt, że ubezpieczona była objęta ubezpieczeniami społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, a gdyby nie zawarta umowa wysokość zasiłków byłaby odpowiednia do zgłoszonej przez nią najniższej podstawy wymiaru i odprowadzonych składek. Zatem to chęć uzyskania świadczeń w rażącej wysokości do tych należnych z działalności była podstawą zawarcia umowy o pracę. Ubezpieczona podlegała ubezpieczeniom społecznym uczestnicząc w tworzeniu funduszu ubezpieczeń w minimalnym dopuszczalnym zakresie, ale gdy zaistniały okoliczności, że będzie musiała skorzystać z tego funduszu, to zdecydowała się przy współudziale kooperującego z nią płatnika na stworzenie podstawy, z której świadczenia w znaczącym stopniu przekraczają jej wkład. Intencją stron spornej umowy o pracę, a właściwie ubezpieczonej, bo dla rzekomego pracodawcy to nie miało znaczenia chociaż świadomie uczestniczył w porozumieniu, było wykorzystanie umowy w sposób sprzeczny z naturą stosunku prawnego, jego istotą, ale także z poczuciem sprawiedliwości społecznej i zwykłej uczciwości. Podkreślić przy tym trzeba, że nadużycie prawa jest również podstawą do zakwestionowania faktycznego zawarcia umowy o pracę (art. 353¹ KC). Dążenie do uzyskania wysokich świadczeń z zabezpieczenia społecznego przez kobietę w ciąży nie może stanowić jedyne motyw uprzedniego zgłoszenia się kobiety w ciąży do ubezpieczenia społecznego. Tego rodzaju podejście do systemu świadczeń publicznych przeczy zasadzie solidaryzmu ubezpieczonych i prowadzi do nadmiernego uprzywilejowania wąskiej grupy szczególnie zaradnych beneficjentów, którzy uzyskują rażąco wysokie świadczenia przy niewspółmiernym, w zasadzie znikomym własnym wkładzie w funkcjonowanie tego systemu. Dzieje się to kosztem pozostałych udziałowców systemu, którzy uczciwie pracują przez długie lata i z tego tytułu odprowadzają składki. W tym kontekście należy też zauważyć, że zawarcie umowy o pracę i jej realizacja muszą odpowiadać ww. ustawowym kryteriom tej umowy, bowiem właśnie przez te kryteria jest definiowana istota umowy o pracę.

Natomiast zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego i podleganie ubezpieczeniom są pochodne w stosunku do zawartej i realizowanej umowy. Bez umowy o pracę nie byłoby podstaw do ubezpieczenia. Zatem jeżeli umowa o pracę, mimo zgłoszenia do ubezpieczenia jest wykonywana w taki sposób, że nie realizuje ustawowych przesłanek, czyli nie realizuje się co do istoty, to nie można mówić o legalnym istnieniu umowy o pracę, a to oznacza że nie ma formalnoprawnych podstaw do objęcia ubezpieczeniem społecznym. Przy takim rozumieniu istoty umowy o pracę nie można więc legalnie wywodzić, że celem tego rodzaju umowy może być już tylko objęcie ciężarnej ubezpieczeniem społecznym. Ubezpieczenie społeczne, w tym kobiet w ciąży przysługuje nie tym podmiotom, które kreują doraźne podstawy faktyczno-prawne tylko po to, by przy znikomym nakładzie własnym na system ubezpieczenia społecznego pozyskać rażąco nadmierne korzyści, lecz tym podmiotom które dysponują realnym tytułem ubezpieczenia, w związku z którym systematycznie i sumiennie opłacają składki, czyli w istocie budują ten system, a nie tylko konsumują. / Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 listopada 2021 r. III AUa 332/21. III AUa 279/21 - wyrok SA Szczecin z dnia 23-09-2021/

Brak jest zgody na takie manipulowanie przepisami prawa w zależności od interesu stron. Ubezpieczona osiągała wysokie dochody lecz deklarowała i opłacała minimalną składkę na ubezpieczenia społeczne, ale gdy jasnym było z uwagi na stan ciąży, że będzie korzystała ze świadczeń z funduszu ubezpieczeń społecznych przez dłuższy okres, to bez zmiany własnego wkładu w ten fundusz, zmieniła tytuł ubezpieczenia, w wyniku czego otrzymywałaby świadczenia od podstawy kilkanaście razy wyższej, od tej którą opłacała. Wnioskodawczyni w praktyce od 2014 r. jako przedsiębiorca współpracowała formalnie z (...) SA a w rzeczywistości z całą grupą spółek (...) w tym z płatnikiem w ramach umowy o współpracę. Opłacała składki od minimalnej obowiązującej podstawy wymiaru wynoszącej 2859,00 zł podczas gdy w ramach samej współpracy z M. nie licząc dochodów uzyskiwanych ze sprzedaży pasz w ramach działalności otrzymywała miesięcznie kwotę około 8000 zł. netto. Po czym, mimo jej doświadczenia została podpisana umowa o pracę wyłącznie na okres próbny do 24.12.2019 r., przedłużona następnie do dnia porodu, a więc na okres pobierania zasiłków z tytułu choroby w okresie ciąży umożliwiającą następnie otrzymanie od ZUS zasiłku za okres macierzyństwa, z której w całym 2019 r. otrzymała dochód wyłącznie rzędu 16000 zł brutto. Należy też mieć na uwadze, że strony umowy doskonale znały się z wcześniejszych relacji zawodowych mimo formalnej współpracy z inną spółką a zakres i forma faktycznej współpracy w rzeczywistości nie ulegały zmianie. Ubezpieczona podpisując umowę o pracę była w zaawansowanej ciąży a strony musiały mieć świadomość, że w niedługim czasie będzie zmuszona korzystać ze zwolnień lekarskich, co nastąpiło od 17.12. 2019 r.

W tym stanie rzeczy, organ rentowy słusznie zakwestionował tę umowę, tak z uwagi na treść, jak i okoliczności jej wykonywania. Przede wszystkim ZUS słusznie uznał, że nie istniała gospodarczo uzasadniona potrzeba zatrudnienia pracownika na takim stanowisku, w tym czasie i okolicznościach. Odwołujący się - ubezpieczona oraz płatnik składek uzasadniając potrzebę zawarcia umowy o pracę twierdzili, iż zatrudnienie to wynikało z chęci utrzymania powódki w zatrudnieniu zmianą realiów zatrudnienia na stanowisku dyrektora ds. kolekcji i akcesoriów jednak co już podnoszono te okoliczności nie zostały w żaden sposób wykazane. W rozpatrywanej sprawie strony nie przedstawiły logicznego (poza oczywistym finansowym aspektem po stronie ubezpieczonej) uzasadnienia dla zatrudnienia P. J. na podstawie umowy o pracę, zwłaszcza, że przed zawarciem tej umowy, strony współpracowały ze sobą na podobnych zasadach, tj. ubezpieczona współpracowała z Grupa (...) jako osoba prowadząca działalność a jakość i ilość wykonywanej pracy po zawarciu umowy o pracę nie uległa żadnej zmianie. W ocenie sądu, spisanie umowy o pracę i zgłoszenie P. J. do ubezpieczeń społecznych z tego tytułu stanowiło czynności pozorne, dokonane jedynie w celu skorzystania ze znacznie wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z macierzyństwem.

Istotnym jest, że pozorne zawarcie umowy o pracę może przejawiać się w tym, że praca w ogóle nie jest wykonywana, bądź jest wykonywana nią innej podstawie niż umowa o pracę (szczególności na podstawie umowy cywilnoprawnej), albo też „pracownik” podejmuje wyłącznie czynności pozorowane / (...) 23/21 - postanowienie SN - Izba Pracy z dnia 21-01-2021, wyrok SN z dnia 29.06.2017 III UK 172/16 , wyrok SA w Łodzi z dnia 30.06.2022 III AUa 100/22/ Umowę o pracę uważa się za zawartą dla pozorów (art. 83 § 1 KC w związku z art. 300 KP), jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie o pracę jako pracownik nie będzie świadczyć pracy w ramach reżimu pracowniczego, a osoba wskazana jako pracodawca nie będzie korzystać z jej

pracy. Przy tym, pozorność umowy o pracę ma miejsce nie tylko wówczas, gdy mimo jej zawarcia praca w ogóle nie jest świadczona, ale również wtedy, gdy jest faktycznie świadczona, lecz na innej podstawie niż umowa o pracę. O tym, czy strony prawidłowo układają i realizują stosunek pracy, stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych, nie decyduje formalne tylko zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, czy wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczna realizacja umowy, zgodnie z jej treścią i w warunkach charakterystycznych dla tego stosunku prawnego./III AUa 164/21 - wyrok SA Szczecin z dnia 31-05-2021 III AUa 1812/19 - wyrok SA Warszawa z dnia 27-05-2021/ Dla powstania skutków wynikających z prawa ubezpieczeń społecznych konieczne jest skuteczne nawiązanie umowy o pracę. Skutku takiego nie rodzi zawarcie przez strony umowy o pracę bez woli jej realizacji, nawet jeżeli strony podejmują jakieś czynności, które mają na zewnątrz pozorować realizację umowy. /VII U 1444/20 - wyrok SO Warszawa-Praga z dnia 11-10-2021/ Ocena czy praca jest wykonywana na podstawie łączącego strony stosunku pracy, czy też umowa o pracę została zawarta dla pozor, zależy zawsze od okoliczności konkretnej sprawy, dotyczących celu, do jakiego zmierzały strony (postanowienie SN z 29.05.2019 II Uk 202/18/

Oczywistym jest także, że to od woli stron zależy, w jakiej formie współpraca zostanie nawiązana. Jednakże ta wolność swobody w wyborze o czym już wspomiano nie może prowadzić do nadużycia prawa i czerpania nadmiernych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych. Jakkolwiek pracodawca ma prawo do swobodnego decydowania o tym, czy chce zatrudnić i opłacać z własnych środków wynagrodzenie osobie, którą zatrudnił, jednak swoboda ta powinna podlegać szczególnie wnikliwej analizie, gdy pracodawca wypłaca wynagrodzenie za znikomy okres zatrudnienia, po czym wypłatę świadczeń przejmuje w całości Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Wysokość przyznanego wynagrodzenia ma wpływ na wysokość świadczeń z ubezpieczeń społecznych, w związku z czym w tym zakresie należy uznać obowiązywanie odmiennych zasad. /III AUa 10/21 - wyrok SA Szczecin z dnia 13-10-2021/.

W analizowanej sprawie, wszystkie zweryfikowane okoliczności oczywiście wykluczały istnienie między stronami stosunku pracy. Stosunek prawny, który powstał między stronami po podpisaniu umowy o pracę nie różnił się w żadnym elemencie od dotychczasowego stosunku prawnego wynikającego ze wzajemnej współpracy w ramach prowadzonej przez wnioskodawczynię działalności gospodarczej. Niewątpliwie ubezpieczona już wcześniej podejmowała czynności w tym decyzyjne związane z organizowaniem produkcji dokonywaniem zamówień przygotowywaniem kontraktów w dziale akcesoriów. Po zawarciu umowy o pracę nie doszło jednak do żadnej rzeczywistej zmiany w zakresie pracy na rzecz płatnika.

W ocenie Sądu Okręgowego, powyższe okoliczności potwierdzają, że zatrudnienie wnioskodawczyni odpowiadało wyłącznie potrzebie ubezpieczonej korzystania z odpowiednio wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego związanych z ciążą. Wyżej opisane działania odwołującej a także płatnika uczestniczącego w tym procedurze pozostawały w ewidentnej sprzeczności z zasadą solidaryzmu ubezpieczeń społecznych, w tym przysługiwania proporcjonalnych świadczeń w zależności od wymaganego okresu oraz wysokości opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne. Ubezpieczona nie mogła, bowiem uzyskiwać z FUS nadmiernych korzyści i finansować kosztów swojego utrzymania z pokrzywdzeniem innych uczestników i beneficjentów systemu, którzy rzetelnie pracują i rozliczają swoje zobowiązania publicznoprawne. Naganne społecznie zachowanie ubezpieczonej, działanie świadomie nakierowane na pokrzywdzenie Funduszu, należącego przecież do wszystkich partycypujących w jego powstawaniu i utrzymywaniu, nie zasługuje na aprobatę prawną, i nie powinno prowadzić do finansowego uprzywilejowania ubezpieczonej, w odniesieniu do uczciwych rzetelnych płatników. Odwołująca naruszyła ogólną zasadę art. 2a ustawy systemowej, zatem podjęte przez nią czynności, na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych nie mogły korzystać z ochrony prawnej. Działanie ubezpieczonej zostało umożliwione przez płatnika składek, który miał świadomość przy podpisywaniu umowy o pracę, że faktycznie jedynym celem takiego zachowania obu stron było zapewnienie ubezpieczonej nieporównywalnie wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego w porównaniu z tymi, które przysługiwały z tytułu prowadzenia działalności, zaś bez znaczenia było czy i jak długo miałyby wykonywać pracę skoro również wiadomym było, że współpraca będzie układać się na niezmienionych zasadach a w niedługim czasie ubezpieczona będzie już niezdolna do świadczenia pracy. Jednocześnie umowę skonstruowano tak że gwarantowała powódce zatrudnienie maksymalnie do dnia porodu. Płatnik zdecydował się zawrzeć z P. J.

umowę o pracę, a tym samym strony wspólnie i porozumieniu przerzuciły na FUS wypłatę zawyżonych zasiłków w porównaniu do podstawy, którą deklarowała ubezpieczona prowadząc działalność gospodarczą. To płatnik składek umożliwił ubezpieczonej pobieranie ponad wyższego świadczenia z ubezpieczeń społecznych w porównaniu do tego, które przysługiwałoby ubezpieczonej z tytułu prowadzenia przez nią działalności gospodarczej. Podkreślić należy, iż ubezpieczona mimo iż jako przedsiębiorca miała ku temu sposobność z uwagi na uzyskiwane dochody i wiedzę z jakimi konsekwencjami wiąże się opłacanie składek od najniższej odstawy wymiaru nie decydowała się na opłacanie wyższych składek z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej na wypadek ziszczenia się ryzyka ubezpieczeniowego i zagwarantowania sobie uzyskiwania wyższych świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych. Pomimo długoletniej współpracy z płatnikiem będącego częścią grupy M. nie zdecydowała się także na wcześniejsze zawarcie z płatnikiem składek umowy o pracę - nie należała na jej zawarcie. Co równie istotne – wnioskodawczyni nie powróciła do pracy dla zainteresowanego. P. J. podjęła działania celem uzyskania wysokich świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy czym jej wkład w system ubezpieczeń społecznych, z którego takie świadczenia są wypłacane, był minimalny, chociaż miała możliwość zapewnienia sobie realnie wysokich świadczeń przy uzyskiwanych dochodach. Obowiązujące przepisy prawa umożliwiają przed zbliżającym się okresem korzystania z zasiłków podpisanie umowy o pracę i ustalenie wyższej podstawy wymiaru składek, a następnie rozpoczęcie korzystania z zasiłków wyliczonych w oparciu o ostatnio ustaloną, wyższą podstawę wymiaru składek. Jednakże możliwość ta nie może służyć nadużyciom prawa i wykorzystywaniu intencjonalnie takiej możliwości, bez rzeczywistego zamiaru świadczenia pracy. Postępowanie ubezpieczonej w okolicznościach niniejszej sprawy nie zasługuje zatem na ochronę prawną.

Zatem w niniejszej sprawie w ocenie Sądu Okręgowego strony działając wspólnie i w porozumieniu stworzyły pozór umowy o pracę celem nadużycia prawa przez zmianę tytułu ubezpieczenia wnioskodawczyni i umożliwienia jej pobierania wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Zatem skoro jedynym celem i motywem zawartej umowy o pracę przez ubezpieczoną i płatnika, była zmiana tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym celem stworzenia możliwości pobierania przez ubezpieczoną wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tytułu ciąży i macierzyństwa, a nie świadczenie pracy na warunkach określonych w art. 22 kp, to decyzja organu rentowego z dnia 6.05.2020 r., uznająca tę umowę za zawartą dla pozorów (art. 83 § 1 KC) jest decyzją prawidłową.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 §1 i §3 k.p.c., zgodnie z treścią którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, w tym koszty wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika.

Organ rentowy wygrał sprawę w całości, stąd Sąd obciążył zarówno wnioskodawczynię jak i płatnika obowiązkiem zwrotu poniesionych przez organ rentowy kosztów zastępstwa radcowskiego, ustalając wysokość należności w obu przypadkach w oparciu o przepis §9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. Dz. U. z 2018 r., poz.265).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni –PI.

27 X 2022 roku.